

Onnistumisia maanpeitekasveilla Tietotarpeita tutkimukselle

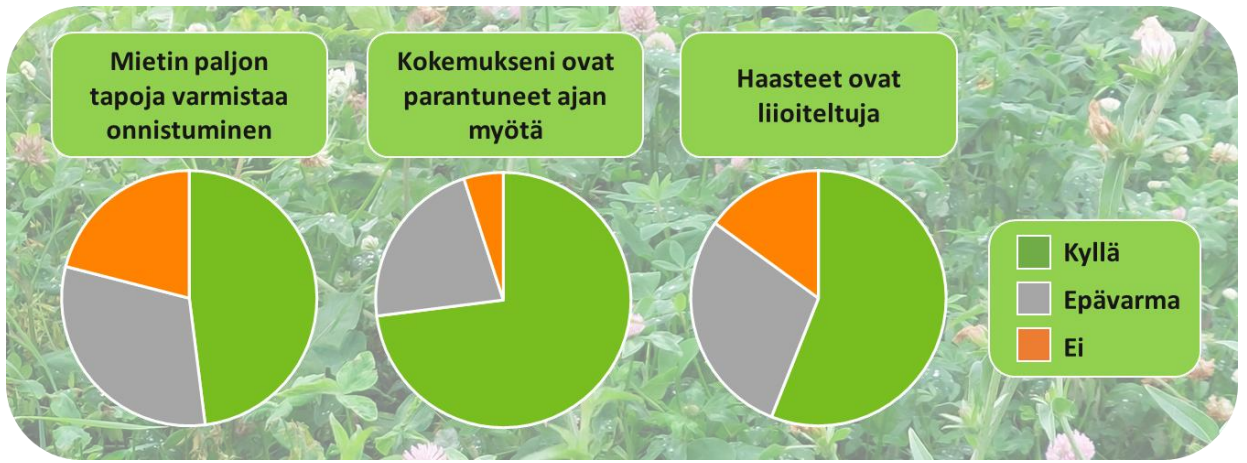
Maanpeitekasvien avulla lyhennetään maan paljaanaoloaikaa ja tuotetaan lukuisia viljelijöiden arvostamia hyötyjä niin tuotannolle kuin ympäristöllekin. Peitekasvit monimuotoistavat pellonkäyttöä ja niitä voidaan käyttää myös viljailoilla, joille muut keinot eivät sovellu.

Peitekasvien suosio on kasvussa. Suomessa käyttöönottoon on kannustettu kerääjäkasvituella, mikä myös tasaa epäonnistumisen riskiä. Panostusta voi pitää kansainvälisesti merkittävänä, sillä juuri riittämättömät tuet ovat monien tutkimusten valossa keskeinen käytön laajenemisen este.

Viljelijät kohtaavat arjessaan haasteita, joihin kaivataan tutkimukselta vastauksia. Laajassa kyselyssä viljelijät jakoivat tietoa kokemuksistaan, onnistumisistaan sekä näkemyksistään peitekasvien tulevaisuudesta osana suomalaisia viljelyjärjestelmiä. He kertoivat myös lisätutkimustarpeista.

Tietotarpeisiin tulee vastata. Tutkimuspanostuksen ohella pitää vahvistaa viljelijöiden kokemukseräisen tiedon vaihtoa sekä koostaa vauhdilla kertyvää tietoa muualtakin, varmistamalla sen soveltuvuus tuotanto-oloihimme.

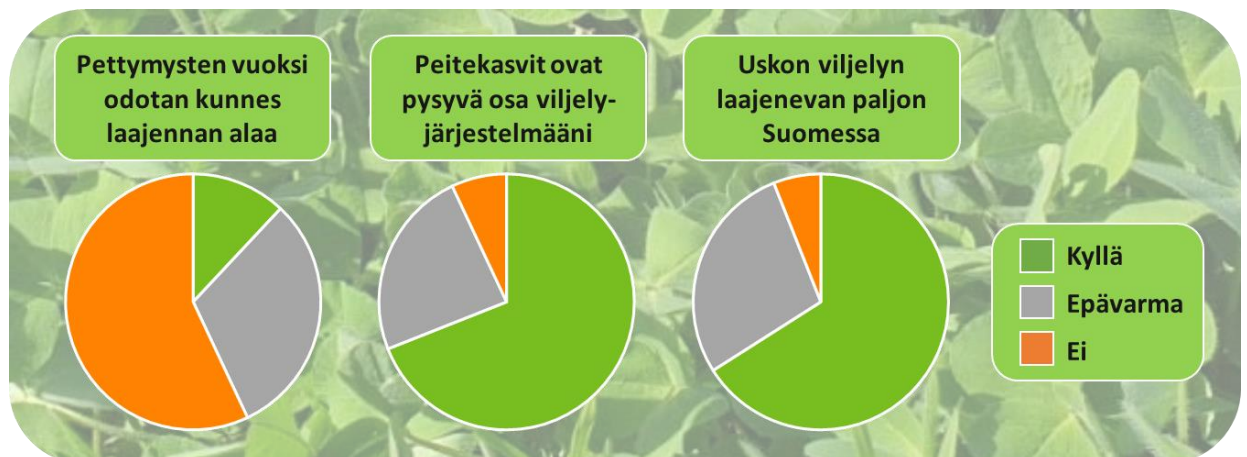
Tässä tekstissä käytetään yleisnimitystä "maanpeitekasvit" (engl. cover crops), myöhemmin "peitekasvit", joilla tarkoitetaan seuraavissa muodoissa kylvettyjä toissijaisia kasveja: satokasvin alle kylvettäviä aluskasveja tai kerääjäkasveja, sadonkorjuun jälkeen kylvettäviä kerääjäkasveja tai välikasveja, tai maanparannus- ja saneerauskasveja, jotka voidaan jättää myös talviaikaiseksi kasvipeitteeksi.

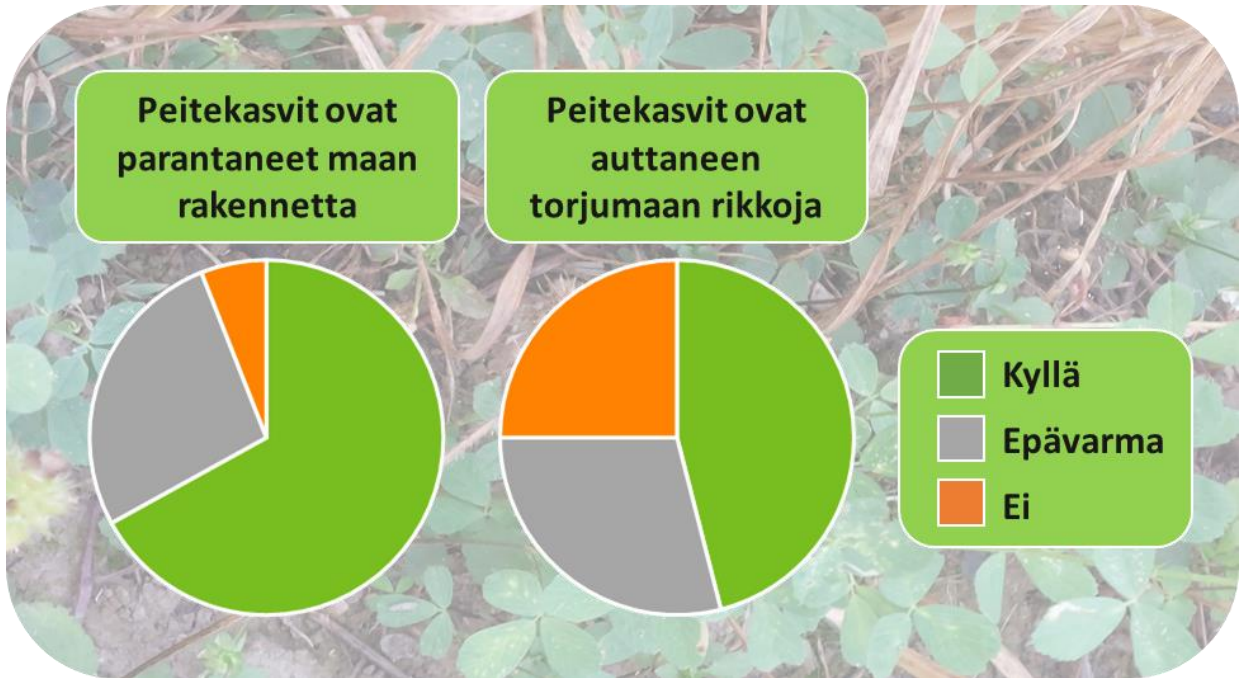

Kokemukset tukevat viljelijöiden tulevaisuuden suunnitelmia

- Suomalaiset viljelijät ovat varsin tyytyväisiä peitekasvien viljelyyn. Puolet vastanneista sanoi miettineensä ja kehittäneensä keinoja, joilla he voisivat varmistaa viljelyn onnistumisen. Tämä vahvistui tilakoon kasvaessa.
- Viljelijöiden kokemukset peitekasveista ovat parantuneet ajan myötä. Monien mielestä peitekasveihin liitetyt haasteet ovat liioiteltuja. Liki puolet koki kuitenkin peitekasvien viljelyn vaativan erityishuomiota, mutta kokivat lisäpanostuksesta huolimatta epävarmuutta onnistumisessaan.
- Pieni osa (12 %) viljelijöistä oli kokenut suoranaisia pettymyksiä ja edelleen puolet heistä kertoi jäävänsä odottamaan lisäkokemusten kertymistä Suomen oloissa, kunnes jatkaa käyttöä tilallaan. Tämä oli tyypillisintä tiloilla, joissa kokeilu oli aluillaan ja pienimuotoista ja selvästi yleisempää tavanomaisilla kuin luomutiloilla.
- Valtaosa viljelijöistä oli sitä mieltä, että peitekasvit ovat tulleet pysyväksi osaksi suomalaisia viljelyjärjestelmiä, ja uskoivat, että niiden viljely laajenee nykyisestään. Vain ani harva luomutila koki toisin. Peitekasviala onkin jatkanut kasvuaan sitten kyselyvuoden 2021.
- Viljelijät, jotka tunnistivat peitekasvien moninaiset hyödyt, käyttivät myös monipuolisempaa peitekasvilajistoa.

Kokeilu ja kokemusten karttuminen ovat tuoneet lisävarmuutta viljelyyn

Maanpeitekasvit koetaan hyödyllisiksi

- Peitekasvit on todettu monihyötyisiksi monissa tutkimuksissa. Niillä voidaan lisätä ilmastokestävyyttä, parantaa maaperän ominaisuuksia, tehostaa ravinnekiertoa, vähentää huuhtoumariskejä ja lisätä biodiversiteettiä.
- Aiemmassa tietokortissa (<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023063068897>) on kuvattu viljelijöiden näkemyksiä peitekasvien mahdollisista hyödyistä Suomen kasvuoloissa. Näkemysten rinnalle on kertynyt myös omakohtaista kokemusta peitekasvien tuottamista, tiloilla toteutuneista hyödyistä.
- Kaksikolmannesta vastaajista sanoi peitekasvien parantaneen maan rakennetta sekä lisänneen maaperän orgaanisen hiilen määrää. Nämä ovat tärkeitä maan kasvukunnolle.
- Noin puolella tiloista peitekasvit ovat auttaneet torjumaan rikkakasveja. Kokemukset poikkeavat kuitenkin merkittävästi tuotantosuunnasta riippuen.
- Luomutuottajista valtaosa (84 %) koki peitekasvien torjuvan rikkoja, tavanomaisista tuottajista puolet vähemmän (36 %). Kemiallinen rikkatorjunta on tavanomaisten tilojen vaihtoehto ja sikäli myöskin vertailukohde torjuntavaikutukselle.

